

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Francisci Svarez Granatensis E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia Primarij
at[que] Emeriti olim Professoris Tractatvs Qvinqve, Ad
Primam Secvndae D. Thomae**

Suárez, Francisco

Mogvntiae, 1629

1. Vtrùm præter beatam visionem detur Beatis alta cognitio, vel supernaturalis scientia.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94065)

nis, cum primus sit omnium, quatuor occurrant disputanda. Vnum de obiecto illius: alterum de ipso actu. Tertium de principiis, siue causis à quibus manat. Quartum de effectibus: sed quoniam de tribus prioribus in secundo libro de attributis Dei negatiuis abunde est dictum, pro explicanda incomprehensibilitate diuina (quod etiam *1. part. quest. 12. D.* Thomas enucleate præstitit] superuacaneum existimamus in præsentem repetere, quia quod Dei visio beatitudo hominis sit, non propterea diuersam tractationem postulat. Quare id quod quarto loco propositum est discutendum reicit, cum ad præsentem materiam de beatitudine proprie, ac præcise attingat.

Perfectiones ergo, de quibus nunc agimus, effectus sunt beatæ visionis, quo nomine comprehendimus perfectiones omnes, quæ Beatis dantur, se debentur ratione illius status, cuius prima radix, & quasi essentialis forma est visio beata, vt dixi, neque enim habet illa visio alios effectus proprios, & phisicos, est enim actus immans, & perfecto modo procedens ab habitu perfecto, & ideo nihil vitra se producit: inter hos vero effectus, propinquiores sunt, qui ad intellectum pertinent, de quibus primo videndum est, quam perfectionem potissimum includant præter visionem beatam: deinde quomodo excludant omnem imperfectionem ad intellectum pertinentem.

SECTIO I

Utrum præter beatam visionem detur Beatis alia cognitio, vel supernaturalis scientia.

In hoc dubio occurrunt multa tractanda, quæ per occasionem disputant Doctores variis locis, & ideo illa attingam breuiter, & remittam.

I. In beatiss. manet fides actus. De hoc latius in tractatu de fide disp. 7. sect. vii.

Primum est, an in Beatis simul cum visione sit cognitio fidei supernaturalis. Quod D. Thomas disputat ex professo *1. 2. quest. 67. artic. 3. & 2. 2. q. 1. art. 4. & 5. & 3. dist. 31.* vbi Capreolus latissime, & in particulari de Christo Domino D. Thomas *3. p. quest. 7. art. 3.* vbi nonnulla notauit, quæ huic loco possunt sufficere: resolutio enim est fidem, quatenus virtus intellectualis est, non manere in Beatis.

II. Manent dona Spiritus sancti.

Secundum est, an maneant in Beatis dona Spiritus sancti, quæ ad intellectum pertinent, scilicet scientia, sapientia, & consilium: quod disputat D. Thomas *1. 2. quest. 68. art. 6.* & definit, manere quia non includunt essentialiter obscuritatem: quod etiam attingit idem D. Thomas *3. p. quest. 7. art. 5. & 6.* Vbi de hac integram edidi disputationem, quæ omnibus Beatis potest esse communis.

III. Prophetia donum quo sensus manet, aut non maneat in Beatis.

Tertium est, vtrum sit in Beatis cognitio Prophetica, quod tractat D. Thomas *2. 2. questio. 174. artic. 5.* & negat: addit vero in solut. ad secundum, conferri Beatis reuelationes supernaturales, eas vero respectu illorum non habere prophetiæ rationem ratione status beatifici. Et est breuiter aduerendum Prophetiam, vt sic, non dicere specialem rationem cognitionis claræ, vel obscuræ, sed solum quod sit supernaturalis cognitio eorum, quæ sunt procul, per diuinam reuelationem comparata: esse autem procul dicuntur ea, quæ sunt abditæ, & extra beatitudinem cognitionis, quæ debetur homini in eo statu, in quo existit, vnde Diuus Thomas dicto articulo, *5. ad primum, 3.* dicit eandem visio-

nem beatificam, quæ in Beatis non est Prophetica cognitio, in Moyse, & Paulo habuisse rationem Prophetiæ: & solutione ad tertium indicat aliquam supernaturalem cognitionem habuisse rationem Prophetiæ in Christo viatore, quæ iam non habet illam rationem, quamuis in se non sit substantialiter diuersa, in quantum illa denominatio Prophetiæ dicit specialem habitudinem ad subiectum, & statum eius: sic igitur quantum ad hanc rigorosam denominationem negatur esse Prophetia in Beatis, qui iuxta suum statum nihil agnoscunt, quod procul ab eis esse censetur, nam siue in verbo formaliter, siue extra verbum, connaturale, & debitum illis est, vt sciant quidquid eos scire oportet, vt Gregor. dixit, *Quid non vident qui videntem omnia vident:* At vero prætermittam hac rigorosa denominatione, & considerando substantiam ipsam reuelationis fieri potest, vt aliqua cognitio, seu reuelatio sit in Beatis eiusdem rationis cum illa, quæ foret dari Prophetis, hæc enim interdum est obscura, & hæc non habet locum in Beatis, interdum vero euident, & supernaturalis, & hæc non repugnat illorum statui, vt magis ex dicendis patebit. Alia poterunt videri *tom. 1. in 3. disput. 21. sect. 1.* nam illa possunt accommodari omnibus Beatis.

De quo puncto latius in lib. 2. de attributis cap. 28.

IV. Theologia nostram manere in patria quidam putat.

Quarto inquiritur, An scientia Theologiæ, quam hic acquirimus, maneat in Beatis. Quam questionem non inuenio in Diu. Thoma in terminis disputatam: eam vero tractant expositores eiusdem in *1. p. quest. 1. artic. 2.* & ideo breuiter attingam. Et quidem iuxta opinionem eorum, qui existimant fidem manere in patria, non habet locum hæc questio, quia consequenter idem est affirmandum de Theologia: nos vero hoc disputamus supponendo fidem non manere, quia etiam hac suppositione facta, multi Thomistæ existimant, manere Theologiam in patria: & differentiam assignant, quia sic ratione fidei est obscuritas, non vero de ratione Theologiæ, sed accidit illi ratione subiecti, seu status, quatenus in fide fundatur: & afferunt exemplum de scientia subalternata acquisita ante subalternantem ex principiis creditis, quæ durat etiam post acquisitam subalternantem. Sic Caietan. *artic. 2. & Cano lib. 12. de locis, cap. 2.* qui afferunt illud Hieronymi in *epist. ad Paulinum*, de omnibus Scripturæ sacræ libris, dicentis, *discamus in terris quorum scientia nobis persueret in calis.*

V.

Tamen hæc doctrina & differentia assignata est falsa, & mere voluntaria, parumque probabilis mihi semper visa est: vnde tam certum existimo non manere Theologiam hic acquisitam in Beatis, sicut neque fidem, quod vidit postea Caietan. in id Pauli ad Corinth. *13. siue scientia destrueretur: idem etiam Capreol. licet variis sit, q. 1. prolog. art. 1. ad argumenta Aureoli, & Durand. & Scot. contra 1. & 2. concl. idem etiam Medina q. 67. art. 2.* Ratio est, quia hæc Theologia, quam hic acquirimus, tota nititur autoritate diuina obscure reuelante, tanquã in obiecto formali, sicut nititur fides, solum differt ab illa, quia minus perfecte attingit illam rationem, scilicet per discursum: nam fides assentitur ijs, quæ formaliter, & in se reuelata sunt: Theologia vero ijs, quæ in reuelatis implicite continentur, & per euidentem consequentiam deducuntur: rã ergo est de essentia huius cognitionis obscuritas, sicut est de ratione fidei: ergo illa differentia est gratis ficta: aliud enim est loqui de Theologia in communi prout dicit scientiam supernaturalem rerum diuinarum, aliud vero de hac Theologia in specie, quæ ex hie

Handwritten marginal notes in large letters, including 'VIA REZ' and 'V3'.

ex fide generatur: priori enim modo accidit Theologiæ esse obscuram eo modo, quo accidit generi differētia contrahens: at vero huic Theologiæ in specie hoc non accidit, cum conueniat illi ratione sui obiecti formalis, & causarum per se, à quibus generatur, seclufis enim nominibus eadem distinctio habet locum in cognitione supernaturali principiorum fidei, nam illi ut sic, id est, ex vi generis sui accidit quod sit obscura, tamen illi in tali specie non accidit, imo in vniuersum repugnat eundem assensum, vel habitum, qui aliquando fuit obscurus, in solaque autoritate fundatus, postea fiat euidentis, & clarus: tum quia necesse est mutari formalem rationem assentiendi, nam qui cognoscit obscure, necesse est cognoscat ex autoritate, vel ex ratione incerta & probabilis: qui autem clare, & euidenter cognoscit, necesse est ut in euidentia luminis, & in aliquibus principis ex re ipsa notis nitatur: tum etiam, quia inductione facta in omni alia cognitione obscura nunquam reperietur ut eadem manens fiat clara, ut patet in opinione, & in fide humana, & diuina: & idem est in illo exemplo de cognitione conclusionum scientiæ subalternarum, quæ non fundatur in principis scitis, sed creditur ex magistris autoritate, illa enim non transcendit rationem fidei humanæ, & ideo non potest ipsamet fieri scientia: ac tandem, quia cognitio non fit clara per illuminationem aliquam accidentalem, seu additionem alicuius qualitatis, sicut illuminatur aer, id enim fictitium est, & inintelligibile, sed fit clara ex mutatione mediij, & ratione assentiendi: ergo quando homo mutatur ab obscura in claram cognitionem, non fit mutatio in eodem actu, vel habitu, sed fit relinquendo vnā cognitionem, & acquirendo aliam: idem ergo contingit in mutatione Theologiæ viæ, & patriæ: nec Hieronymus citato loco docet aliquid in contrarium, quia nec dicit manere eandem scientiam, sed earundem rerum scientiam, id est, diuinarum: neque etiam loquitur de propria Theologiæ scientia, sed de intelligentia Scripturarum, quæ vel ad fidem, vel ad interpretationem sermonum pertinet.

VI.
Quid ex no-
stra Theolo-
gia maneat
in patria.

Addo vero, quamuis in patria non maneat proprius assensus Theologicus, & habitus eliciciens illam, manere tamen in memoria species earum rerum, quas homo cognoscebat in via, & ita posse recordari Scripturarum diuinarum, & sensuum, vel interpretationum earum, quas in via comparauit, licet tunc non obscure, neque incerte, sed clare intelligat quis fuerit vetus Scripturæ sensus: & idem dici potest de mysteriis, & aliis opinionibus Theologicis.

VII.
An scientia
per se infusa
ultra visio-
nem detur in
Beatis.
1. Scientia
improbabi-
lis.

Hinc vero potest quinto dubitari, an præter visionem Dei, habeat beatus aliam scientiam supernaturalem, ac per se infusam: de quo pauca scripta inuenio: possunt tamen excogitari tres dicendi modi, primus est, absolute negans esse in beatis huiusmodi scientiam, quia non est fundamentum ad ponendam illam, sufficit enim eis visio beata, & naturalis scientia, imo nec in sanctis Angelis videtur Augustin. alique Theologi agnoscere aliud genus scientiæ, præter eam, quæ est in Verbo, quæ est visio beata, & aliam connaturalem ipsis, quæ vocatur in proprio genere: sed hæc opinio videtur mihi falsa, & parum probabilis, propter ea, quæ statim dicam.

VIII.
2. Scientia.

Secundus modus est, beatos non habere scientiam aliquam per se infusam præter visionem beatam, nihilominus tamen habere extra Ver-

bum Theologicam quandam scientiam de diuinis rebus sua industria acquisitam, quam eliciunt ex his, quæ vident in Verbo adiuncta cognitione naturali, & discursu: sicut nos esse creditis, & naturaliter cognitio elicimus scientiam nostram Theologicam. Sed quidam moderni in p. quæst. 1. art. 2. sed hæc sententia mihi non probant. Primo ergo vix potest intelligi huiusmodi genus scientiæ quod sit possibile, primo quia illa visio beata est simplicissima, & abstractans ab omni discursu, vnde quidquid per eam cognitionem conuenit ad efficiendum nouum actum, & cognoscendum per discursum. Item quia admissio hoc genere scientiæ, posset in huiusmodi scientiis intermediis in infinitum procedi: nam anima Christi, v.g. ex his, quæ cognoscit per scientiam infusam adiuncta aliqua cognitione naturali posset alium genus scientiæ acquirere: rursus ex scientia infusa, & beata posset etiam discurrere, & elicere aliud genus cogitationis: & rursus ex huiusmodi scientia intermedia cognitione naturali posset etiam alii varij discursus cognosci: & semper etiam variaretur cognitio, variata scientia principiorum, à qua per se pender, quod est plane falsum: signum ergo est, quamlibet scientiam ex his in suo genere esse, vt ita dicam vltimum consummatum, & sub lumine suo manifestare omnia, quæ ex suis principis, vel in suis principis ostendere conatur: & ideo ex natura sua non posse coniungi cum alia inferiori scientia ad inferendum nouum genus cognitionis: in quo multum differt hæc scientia, seu visio beata à fide, quia fides ut sic non manifestat conclusionem in principis, neque ex principis, quia non est discursiua, nec penetrat rem in se ipsam, sed tantum assentitur dictis. Deinde, quidquid sit de possibilitate talis scientiæ, non est necessaria beatis non solum propter dicta, sed etiam quia cognitio conclusionis sic elicita, non potest esse supernaturalis in se, quia ex vno principio supernaturali cognito, & alio naturaliter potest elici supernaturalis cognitio, si illa duo principia per se, & tanquam propria causa cognitionis concurrant: si vero alterum eorum non ita concurrat, sed solum ut applicans, seu proponens, sicut fortasse contingit in nostra Theologia, licet illa cognitio possit esse supernaturalis, non tamen euidentis, & clara quatenus talis est: hoc autem repugnat scientiæ, quæ est in beatis: ergo necesse est vt talis cognitio sit naturalis, vel si supernaturalis est, debet esse per se infusa, & habita ex sola euidentia supernaturali. Tandem si hæc scientia admitteretur in beatis, non esset illa sola sufficiens, vt iam dicam.

Tertius modus, seu opinio, quæ mihi probatur, est, extra visionem infundi beatis aliam scientiam rerum diuinarum, quæ potest dici Theologia euidentis, ac per se infusa in proprio genere, seu abstractiua. Quam opinionem indicant Gabr. in 3. d. 14. quæst. vnica, artic. 1. notab. 2. & Oham in 4. quæst. 13. & eam necesse est doceant omnes, qui negant, beatos videre in Verbo formaliter mysteria gratiæ, sed tantum causaliter: nam hoc est dicere cognoscere illa per scientiam distinctam infusam ratione visionis. Faut etiam D. Thomas in 4. d. 45. quæst. 2. art. 5. ad 12. vbi ait, beatos visuros omnia, quæ Deus videt scientia visionis, non in Verbo, sicut anima Christi, sed extra Verbum: necesse est ergo fieri per

IX.

3. Scientia
vera.

per nouam scientiam infusam, atque adeo hoc modo referri possunt Patres, qui affirmant beatos scire omnia, quia non oportet ut id sit de omnibus verum ratione solius visionis: loquitur ergo saltem in communi, scilicet, quod per visionem, vel per aliam scientiam infusam ea cognoscunt. Præter eos autem, quos hac de re citauit libr. 2. de *Attributis*, capit. 27. sic etiam Athanasius. *quest. 11. ad Antiochum Presbyterum, de vita contemplatiua*, capit. 14. Anselm. in *illucidario, versus finem*, Bernard. *serm. de triplici genere honorum, circa finem*, & Beda *libro variar. quest. 9. 12. in tomo 8.* Ratio adiungi potest, quia licet Beati videant creaturas in Verbo scientia matutina, tamen expedit ut habeant scientiam earum in proprio genere, quæ uespertina dicitur: ergo sicut de rebus naturalibus habent hanc scientiam, ita & eandem habere debent de rebus ac mysteriis supernaturalibus, ut de gratia, & de omnibus aliis quæ ad illum ordinem pertinent: hæc autem scientia necessariò debet esse per se infusa, & supernaturalis ordinis. Confirmatur, quia Beati non vident in Verbo omnia mysteria gratiæ quoad omnes circumstantias, & particulares rationes eorum, neque omnia futura contingentia, neque omnes cordium cogitationes: ergo ut hoc possint interdum cognoscere extra Verbum, necesse est ut habeant aliud genus supernaturalis cognitionis huiusmodi rerum, & hanc uocamus nos scientiam infusam extra visionem, ad quam pertinent nouæ reuelationes, vel illuminationes, quæ sunt Beatis tam Angelis, quam hominibus, in quibus non semper necesse est infundi nouum lumen, nam hoc à principio factum est, quando scientia hæc est illis infusa, sed augeri vel in se, vel, quod probabilius est, per solam additionem specierum intelligibilium. Tandem huiusmodi scientia est consentanea statui beatorum, & nullam inuoluit repugnantiam, neque difficultatem: cur ergo neganda est.

X. Sed vltimò inquiri potest, an eiusmodi scientia sit eiusdem rationis & perfectionis in omnibus beatis, vel quam habeat diuersitatem, & vnde illam habeat. In quo breuiter dicendum est, hanc scientiam eiusdem rationis essentialis esse in omnibus Beatis, præsertim hominibus, quia est quasi proprietas manans ex essentiali beatitudine, & alioqui modus intelligendi omnium hominum est eiusdem rationis: at verò quoad indiuidualem, seu accidentalem perfectionem, non est eiusdem perfectionis in omnibus, quia accidentalia dona beatitudinis tam animæ, quam corporis, seruauit proportionem cum essentiali beatitudine: potest autem hæc inæqualitas intelligi aut in claritate, & intensiōne luminis, aut in perfectione specierum intelligibilium, aut in multitudine earum, seu rerum cognitarum, & fortè in his omnibus erit varietas: præsertim tamen in intentione luminis, & perfectione specierum, & in rebus cognitis quoad res indiuiduas, & particulares circumstantias, nam quoad specificas essentias rerum, vel mysteriorum supernaturalium, credibile est quemcumque beatum omnes illas cognoscere: vnde offerebat se occasio disputandi late de obiecto huius scientiæ, vtrum comprehendat omnes res possibiles simpliciter, & an res naturales, vel tantum supernaturales. Rursus de lumine illius quale sit: sed hæc ferè eiusdem rationis in hac scientia sunt, & in scientia per se infusa animæ Christi: vnde sufficiant quæ de illa disputauit p. *quest. 11. a disp. 27.* Tandem probabile videtur in æqualitatem huius scientiæ in patria, non

respondere scientiæ acquisitæ in via, sed in æqualitati meritorum quia hæc est ut proprietas consequens essentiali beatitudine: ergo quo essentialis beatitudo fuerit maior, eo erit perfectior hæc scientia: sed mensura illius in æqualitatis sunt merita: erga & istius quod quidem intelligendum est de maiori perfectione simpliciter, nam secundum quid, seu circa aliquod particulare factum, aut alias similes circumstantias, potest interdum excedere qui est inferior in meritis, quia illius cognitio magis pertinet ad suum statum, quomodo sæpè aliquid reuelatur inferiori beato, quod non innotescit superiori.

Dices: ergo sapientia, vel Theologia acquisita in via, nihil conferet ad maiorem sapientiam, vel Theologiam patriæ, etiam extra Verbum. Respondetur per se, ac præcisè assumptam nihil conferre, nisi quatenus confert ad meritum, vel quatenus ad statum alicuius potest pertinere ratione illius muneris, quod in via exercuit ut plures circumstantiæ de aliquibus mysteriis reuelentur: vel denique quatenus huiusmodi scientiæ respondet aureola, quæ non datur propter sapientiam per se, sed propter doctrinam, & aliorum illuminationem, ut iterum fortasse infra dicemus.

XII.

SECTIO II.

Vtrum in beatitudine perseuerent, vel denuò infundantur scientiæ naturales, & acquisibiles.

Duo attinguntur in hac questione, vnum I. est, an scientiæ hic acquisitæ naturales perseuerent in patria, in qua re Albert *in 3. d. 33.* sentit non manere, sed alias scientias loco illarum infundi, ita intelligens illud 1. ad Corinth. 13. *sive scientia destruetur.* Ratio est, quia huiusmodi scientiæ habent multas imperfectiones admixtas, quæ repugnant perfectioni beatitudinis. Propter quam causam videtur in simili dixisse Hieronymum, explicans illud Esaiæ 65. *Obluioni datae sunt angustia priores*, non manere in beatis memoriam præteritorum malorum, nec peccatorum, quæ in via commissa sunt.

Contraria sententia communior est, quam significat D. Tho. 1. 2. q. 67. *Capr. in 3. d. 3. q. unica, art. 3. in princ. Palud. q. 1. art. 3. Durand. q. 7. d. 33. q. 4.* Et hæc sententia est simpliciter vera: ut tamen rectè explicetur, distinguenda sunt tria, quæ in his scientiis reperiuntur, species intelligibiles, actus cum habitibus, qui illis respondet, & opiniones variæ, quæ in omnibus scientiis miscentur. Primò ergo quod maneat species intelligibiles, non potest dubitari: constat enim ex materia de Anima, & ex D. Thom. 1. p. *quest. 89.* animam separatam ex natura sua posse conseruare species intelligibiles, quas in via acquisiuit, & per eas etiam posse intelligere, sunt enim spirituales, & non habent contrarium, vnde de se sunt perpetuæ, & quamuis in fieri pendeat à phantasmatis, non tamen in conseruari. Atque eadem ratione, quamuis dum anima est coniuncta corpori, per eas non intelligat sine conuersione ad phantasmata, tamen id non est propter essentiali dependentiam in essendo, vel operando, sed propter concomitantiam quandam ortam ex coniunctione ad corpus: at verò beatitudo non destruit naturæ perfectionem: ergo hoc quod naturale est, perseuerabit in patria, quia in hoc præcisè nulla est imperfectio, quæ repugnet perfectioni beatitudinis: vnde est

con-